

I - B.A.M.S. (2012 COURSE) : WINTER - 2017

SUBJECT: SANSKRIT

Day: Monday
Date: 30/10/2017

W-2017-3545

Time: _____
Max. Marks: 10

N.B.:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) You have to make ✓ such kind of mark in the box of appropriate answer.
- 3) This question paper itself is an answer script, you have to return to the supervisor **after 10 minutes**.
- 4) There is no negative marking.

Seat No. _____

Marks Obtained: _____

Jr. Supervisor's Signature _____

Signature of the Examiner: _____

Q.1 माहेश्वर सूत्राणि कति सन्ति ?

- a) एकादश
- b) द्वादश
- c) त्रयोदश
- d) चतुर्दश

Q.2 तस्य लोपः । ----- संज्ञकस्य लोपः स्यात् ।

- a) उत्
- b) एत्
- c) इत्
- d) अत्

Q.3 लृ वर्णस्य द्वादश तस्य ----- अभावात् ।

- a) दीर्घ
- b) ऋस्व
- c) प्लुत
- d) उदात्तः

Q.4 ----- अदर्शनं लोपः संज्ञः स्यात् ।

- a) प्रसक्तस्य
- b) असक्तस्य
- c) विविक्तस्य
- d) आतुरस्य

P. T. O.

Q.5 उपदेशे अन्त्यं ----- इत् स्यात् ।

- a) अल्
b) हल्
c) शल्
d) वल्

Q.6 अष्टादशपुराणेषु ----- वचनद्वयम् ।

- a) रामस्य
b) व्यासस्य
c) कपिलस्य
d) कणादस्य

Q.7 प्रवृत्तिः धातुसाम्यार्था----- इति अभिधीयते ।

- a) चिकित्सा
b) रोगः
c) विकारः
d) गुणः

Q.8 स्पृष्टं प्रयत्नं ----- ।

- a) स्पर्शानाम्
b) अन्तस्यः
c) उष्माणः
d) उदात्तः

Q.9 शरीर आयासजनकं कर्म ----- संश्लितम् ।

- a) योगः
b) व्यायामः
c) प्राणायामः
d) नियमः

Q.10 ----- तु सर्वग्रहपरिग्रहौ मात्रा-अमात्र-फलविनिश्चयार्थः ।

- a) देशः
b) कालः
c) राशिः
d) उपयोक्ता

I.B.A.M.S (2012 COURSE): WINTER-2017

SUBJECT: SANSKRIT

Day: Monday

Date: 30-10-2017

W-2017-3545

Time: 10:00 A.M. To 1:00 P.M.
Max. Marks: 70

N.B.:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Answers to both the sections should be written in **SEPARATE** answer books.

SECTION-I

Q.1 Write in detail: स्पष्ट कीजिए ।

- अ) आभ्यन्तराः प्रयत्नाः । (08)
ब) आधारोऽधिकरणम्- सप्तम्यधिकरणे च । (07)

Q.2 Translate into Hindi / English/ Marathi. भाषांतर कीजिए । (10)

- अ) आहारनिद्रादयो भावाः पशौ मानवे च समानाः । अस्ति खलु कश्चित् भावो यो हि मानवं पशोः विशिनष्टि । सोऽयं धर्म एव, येन मानवः ध्रियते, यो वा मानवं धारयति । दशांगो धर्मः मनुस्मृतौ एवं वर्णितः -
धृतिः क्षमा दमोऽस्तेयं शौचम् इन्द्रियनिग्रहः ।
धीर्विद्या सत्यमक्रोधो दशकं धर्मलक्षणम् ॥

- ब) इदम् आम्रोद्यानम् । अत्र आम्रस्य वृक्षाः येषु विकसिताः मंजर्यः शोभन्ते । वसन्ते मंजर्यः फुल्लन्ति, मंजरीणां गंधः मनोहरो जायते । आभ्यः मंजरीभ्यः फलानि उद्भवन्ति । पक्वानि च आम्रफलानि मधुराणि भवन्ति । गंधेन मुग्धाः भ्रमराः उपवनम् आयान्ति, मंजरीणाम् उपरि भ्राम्यन्ति गुञ्जान्ति च ।

Q.3 Translate and explain underlined. भाषांतर कीजिए और अधोरेखित शब्दों का स्पष्टीकरण कीजिए। (10)

- अ) सात्म्यम् नाम तद्यदात्मन्युपशेते । सात्म्यार्थो हि उपशयार्थः । तत्त्रिविधं प्रवरावरमध्यविभागेन, सप्तविधम् तु रसैकैकत्वेन सर्वरसोपयोगश्च । तत्र सर्वरसं प्रवरम् अवरमेकरसं मध्यं तु प्रवरावरमध्यस्थम् ।

- ब) कायचिकित्सा नाम सर्वाङ्गसंश्रितानां व्याधीनां ज्वररक्तपित्तशोषोन्मादापस्मारकुष्ठमेहातिसारादीनामुपशमनार्थम् ॥ कायोऽत्राग्निरुच्यते तस्य चिकित्सा कायचिकित्सा ॥

P. T. O.

SECTION-II

- Q.4 A) Solve Sandhi with Sutra (any **FOUR**): सूत्र लिखकर संधी कीजिए । (08)
(कोई भी चार)
१) भानु + उदयः
२) कृष्ण + एकत्वम्
३) रामस् + चिनोति
४) वाक् + ईशः
५) विद्या + आलयः
- B) Solve Samas with Sutra: सूत्र लिखकर समास विग्रह कीजिए । (07)
१) मातरौ ।
२) अप्रियः ।
३) पठितविद्यः
४) शिवकेशवौ ।
५) व्याघ्रभयम् ।
- Q.5 Write on: लिखिए ।
- अ) सारांश- 'अंतर्बाह्यशौचविज्ञानीयम् अध्याय । (05)
ब) १) प्राणायाम महत्त्व (05)
२) शारीरे सुश्रुतः श्रेष्ठः
- Q.6 अ) Write a story on: कथा लिखिए । (05)
'मूर्खपण्डित कथा'
- ब) Translate and explained Underlined: अधोरेखित शब्द स्पष्ट कीजिए । (05)
स्थानम् वातस्य तत्रापि पक्काधानम् विशेषतः ।

* * * *